

2007-07-16

Jordbruksdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Remissvar på betänkandet Veterinär fältverksamhet i nya former, (SOU 2007:24).

Sammanfattning.

Föreningen Veterinärer i Sverige, ViS, samtycker med utredaren om att distriktsveterinärorganisationen, DVO, måste privatiseras. Denna slutsats har en tidigare statlig veterinärutredning, (SOU 1992:88), också dragit. Även Konkurrensrådet, (2000), och Riksdagens revisorer, (2002) har vid granskning föreslagit en privatisering av DVO

Vid en privatisering kommer landets veterinära smittskydd att förbättras samtidigt som konkurrensproblematiken och problemen med jordbruksverkets dubbla roller undanröjs.

Jordbruksverket och distriktsveterinärorganisationen, DVO.

Systemet med statligt anställda distriktsveterinärer var ursprungligen ämnat att serva lantbrukets djur. Idag då antalet animalieproducerande djur minskat kraftigt behövs inte längre en stor organisation av statliga veterinärer för att sköta denna uppgift. Jordbruksverket har därför på eget bevåg byggt upp en omfattande verksamhet inom sällskapsdjurssektorn. Detta har skett utan att några politiska beslut fattats och resulterat i att Sverige förmodligen är det enda landet i världen som har en offentligt finansierad djursjukvård för sällskapsdjur. Detta är anmärkningsvärt med tanke på att denna verksamhet konkurrerar med privata aktörer som bedriver såväl smådjursmottagningar, djursjukhus och ambulatorisk verksamhet helt utan statliga medel.

Distriktsveterinärorganisationen, DVO:s smådjursverksamhet finansieras genom att man påstår sig behöva statliga medel för smittskydd och djurskydd trots att detta endast uppgår till någon enstaka procent av DVO:s totala verksamhet. Som exempel på användning av de statliga medlen kan nämnas att stora summor satsas på att, i Norge, utbilda statliga distriktsveterinärer i smådjursjukvård.

Jordbruksverket har försökt dölja att man satsar stora resurser på sjukvård för smådjur och sporthästar men detta har uppdagats bl.a. genom Veterinärutredningen. Jordbruksverket vägrar konsekvent att lämna ut uppgifter om verksamhetens ekonomi. Vid flera tillfällen har olika instanser, (Veterinärutredningen,

Riksrevisionen, enskilda riksdagsmän, Sveriges veterinärförbund och ViS), försökt få ut detaljerad ekonomisk redovisning från jordbruksverket ang. DVO:s verksamhet. Jordbruksverket har vägrat med hänvisning till att detta är att betrakta som affärshemligheter.

Annons i Hallandspostens sommarbilaga 2007

Resultatet av jordbruksverkets ändrade inriktning har blivit att minst 72 % av DVO:s verksamhet idag ägnas åt sällskapsdjur och sporthästar. I norra Sverige är denna andel av verksamheten över 90 %. Smådjursverksamhet innebär att patienterna utgörs av ca 50 % katter, 40 % hundar och 10 % övriga smådjur, kaniiner, marsvin, övriga gnagare, ormar och ödlor. Jordbruksverket anser idag att denna sällskapsdjursverksamhet är så viktig att man i princip inte anställer veterinärer som inte åtar sig att utföra behandlingar av alla djurslag. En nötkreaturspecialist som sökte en distriktsveterinärtjänst ansåg sig inte ha tillräckligt kompetens för att delta i distriktsveterinärstationens verksamhet på smådjur fick av denna anledning inte den sökta tjänsten.

Jordbruksverket och smittskyddet.

Jordbruksverket saknar bra argument för att kunna hävda att DVO inte skall privatiseras. Man har därför dragit igång en kampanj som syftar till att få politiker och allmänhet att tro att landets smittskydd står och faller med en bevarad statlig distriktsveterinärorganisation. Detta är ett absurt påstående.

DVO har idag ca 320 anställda veterinärer. En stor del av dessa veterinärer saknar enligt vår uppfattning kompetens och erfarenhet av animalieproducerande djur. När det gäller svin finns det idag knappt någon kompetens alls att tala om i den statliga organisationen. Denna kompetens återfinns idag i andra organisationer t.ex. inom den organiserade djurhälsovården och i privata företag. Djurhälsovården organiseras av näringen och tillskapades av denna just därför att man ansåg att DVO inte hade tillräcklig kompetens på nöt och svin.

Jordbruksverket har som huvudargument att det är "lätt att få tag i" sina anställda distriktsveterinärer vid ett utbrott och att det också skulle vara enkelt att kommendera ut 100-tals av dessa runt om i landet för att bekämpa allehanda farsoter. Vi är inte övertygade om detta. Vid tidigare utbrott av smittsamma sjukdomar har det inte varit så lätt att få tag i eller att kommendera ut några distriktsveterinärer. Vid utbrottet av New Castlesjuka hos fjäderfä i Skåne, som är ett av de allvarligaste lägen, när det gäller smittsamma djursjukdomar, vi har haft i Sverige under senare år, infann sig första morgonen två distriktsveterinärer och arton privatpraktiserande veterinärer för tjänstgöring. Tydligt var det betydligt enklare att få tag i privatpraktiserande veterinärer än distriktsveterinärer.

Vi anser att det inte är speciellt sannolikt att en distriktsveterinär som ägnar nästan hela sin tid åt arbete med smådjur på dagtid skulle vara speciellt intresserad av att bli utkommenderad för att delta i smittskyddsbekämpning på nötkreatur eller svin.

Nu vill jordbruksverket få politiker och allmänhet att tro att endast distriktsveterinärer är lämpliga att delta i smittskyddsarbetet. Så är naturligtvis inte fallet.

Det är därför bättre att, som utredningen föreslår, skapa en ny smittskyddsorganisation bestående av kompetenta och intresserade veterinärer som via kontrakt förbinder sig att vara anträffbara och villiga att delta vid ett utbrott av smittsam djursjukdom. Dessa veterinärer skall också regelbundet delta i utbildning.

Jordbruksverkets dubbla roller.

Jordbruksverket är tillsynsmyndighet för djurskyddet i landet. Det innebär att man har huvudansvar över tillsynen av djurskyddet hos landets alla djurägare. Samtidigt säljer jordbruksverket varor, (katt- och hundfoder), och veterinärtjänster åt tillsynsobjekten, djurägarna.

Jordbruksverket är även tillsynsmyndighet över alla landets veterinärer d.v.s. även över alla privatpraktiserande veterinärer. Samtidigt driver jordbruksverket DVO - en organisation som konkurrerar med privatpraktiserande veterinärer.

De statliga distriktsveterinärerna avlönas enligt ett tantiemlöneförfarande som innebär att jordbruksverket och tjänstemannen delar kundens d.v.s. djurägarens eller tillsynsobjektets arvode fifty-fifty. De statliga distriktsveterinärerna är alltså i ekonomisk beroendeställning till sina kunder. Samtidigt är distriktsveterinärerna statliga tjänstemän med ansvar för myndighetsutövning gentemot samma kunder/djurägare/tillsynsobjekt. Detta är för oss helt oacceptabelt. Det måste skapas en kår med veterinärer som endast ägnar sig åt myndighetsutövning.

ViS anser liksom Veterinärutredningen att Jordbruksverket måste renodla sin verksamhet som tillsynsmyndighet.

Privatpraktiserande veterinärer.

De veterinärer som inte vill delta i den diversifierade verksamhet Jordbruksverket bedriver via DVO utan i stället vill fördjupa sina kunskaper eller specialisera sig inom ett visst område är idag privatanställda eller driver egna företag. Detta gäller t.ex. de ca 150 distriktsveterinärer som hoppade av distriktsveterinärorganisationen i samband med omorganisationen 1995. Dessa veterinärer är ofta kompetenta och har stor erfarenhet vad avser animalieproducerande djur, nöt

och svin. Nöt och svinspecialister återfinns också inom den organiserade djurhälsokontrollen.

Nästan alla landets specialister på häst och smådjur finns i privat verksamhet.

Jourberedskap.

Den jourverksamhet som DVO bedriver saknar enligt vår uppfattning erforderlig kompetens vilket också visar sig i att djurägarna inte annat än i nödfall väljer att anlita DVO vid brådskande sjukdomsfall. DVO redovisar endast ett jourfall per dygn och station vilket måste anses vara extremt lite för en organisation av denna storlek. Av DVO:s egen redovisning framgår dessutom att en stor del, minst 25 %, av de behandlade djuren inte led av en sjukdom som erfordrade vård på obekvämlig arbetstid.

Större delen av all djursjukvård under jourtid utförs idag av djursjukhus och privatpraktiserande veterinärer utan statliga bidrag. Det finns ingen anledning att tro att privatpraktiker skulle sluta med denna verksamhet om DVO privatiseras. Det är istället mer sannolikt att verksamheten utvecklas och förbättras.

Glesbygd.

Jordbruksverket hävdar att om DVO läggs ner så kommer glesbygden att stå utan veterinärer. Vi är övertygade om att ett mycket litet antal - om ens någon - distriktsveterinär kommer att flytta till mer tätbefolkade områden vid en privatisering av DVO. I landets norra delar består DVO:s verksamhet, som tidigare nämnts, till mer än 90 % av smådjursverksamhet. Det finns enligt vår uppfattning inget skäl i världen att överge en sådan verksamhet bara för att den blir privatiserad. Vi tror i stället att man kommer att utveckla sin verksamhet till gagn för glesbygden. Utredningen har också lösningar på detta eventuella problem genom att föreslå att en privatisering skall ske i etapper för att utvärdera vad som händer i samband med detta. Man lämnar också fältet öppet för att staten att kunna gå in med bidrag till jourverksamhet om det skulle visa sig vara nödvändigt.

Jordbruksverkets remissvar.

Vår uppfattning är att jordbruksverkets remissvar som skickats ut till samtliga remissinstanser är att betrakta som högst anmärkningsvärt. Meningen med skrivelsen är uppenbarligen att försöka få jordbruksverket att framstå som en blygsam och försynt aktör på marknaden för djursjukvård som tar stor hänsyn till statens och djurägarnas kostnader. Man försöker också framstå som om man tar stor hänsyn till konkurrerande privatpraktiserande veterinärer. Verkligheten är precis tvärtom.

I sitt remissvar skriver jordbruksverket under rubriken "Dagens organisation med justeringar": "Ca 70 stationer som har som uppgifter smittskyddsberedskap samt hälso- och sjukvård åt lantbrukets djur med skyldighet att hålla jour i områden där detta inte löses av marknaden utan offentligt stöd. Det exakta antalet stationer prövas kontinuerligt med hänsyn till utvecklingen av veterinär service i privat regi och övervägande om ambitionsnivån rörande djurskyddet (jourberedskapen). Stationerna erbjuder i mån av möjlighet även primär sjukvård åt sällskapsdjur och häst, inte minst viktigt från djurskyddssynpunkt. Tyd-

ligheten i hur det statliga anslaget används ska ökas så att det blir möjligt att analysera hur beroende av statliga anslag olika stationer är.”

Detta stycke är representativt för hela jordbruksverkets remissvar. Inte mycket, om ens något, stämmer med verkligheten. För en som är insatt i hur DVO fungerar är det närmast chockerande vilken fräckhet jordbruksverket visar då man uttrycker sig på detta sätt. Med mycket god vilja kan man få det till att jordbruksverket skäms över, och att detta är anledningen till att man vill försöka dölja, att DVO huvudsakligen sysslar med sjukvård på smådjur och häst och med alla tillgängliga medel försöker ta marknadsandelar inom dessa områden.

Konkurrensen.

Sverige är oss veterligt det enda land i världen som driver en statlig organisation för sjukvård av smådjur och sporthästar. Om verksamheten inte privatiseras kommer ganska snabbt de 80 statliga distriktsveterinärstationerna att bli rena smådjursmottagningar och zoobutiker där smittskydd och tillsynsverksamhet marginaliseras.

Staten konkurrerar inte bara om patienterna med privatpraktiserande veterinärer. Man konkurrerar också om veterinärerna. Jordbruksverket har råd att ge sina anställda en högre lön än vad de drar in i arvoden från djurägarna. Så kan inget annat företag agera. Privata veterinära företag som inte kan erbjuda en hög lön för ett ringa arbete har därmed svårt att få vikarier. Även detta är en starkt bidragande orsak till att man kan befara att staten relativt snart kommer att slå ut, och/eller förhindra framväxt, av privata företag.

HÄST OCH SMÅDJUR
Specialistkompetens
 för hundens och
 kattens sjukdomar.
MEDICIN • KIRURGI
RÖNTGEN
Foderförsäljning.

**JORDBRUKS
 VERKET** **Distriktsveterinärerna**
 JORDHAMMAR - ÖDSMÅL - 0303-891 44

För ViS

Ulla Björnehammar

Madeleine Björk

Mikael Fälth

Agneta Johnsson

Lilian Lange